

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

12 de Seruitute vrbana Protecti & Proiectus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

6 *Fenestra concessa sine iure seruitutis, non debent ultra murum prominere.*

7 *In pariete communi fenestram facere quomodo liceat.*

8 *Latrinnis adificandi qualis iuxta viciniam formula.*

¶ **S**eruitus luminum. ¶ est habere vnam vel plures fenestras in pariete: vnde Paulus respondit. eos, qui ius luminis immittendi non habuerint, apertis pariete communi, nullo iure fenestras immisisse, *l. eos qui 39. de seruit. urban. pradio*. In qua seruitute sic distinguendum est, an paries sit totus eius, qui fenestram vult facere, an communis cum vicino. Si proprius sit & seruitus contraria non sit imposita, in eo certe quodcumque voluerit, domino, tanquam rei suae libero moderatori, facere licet, *leg. in re mandata, c. manda. l. nemo exterius, C. de Iudicis*. Et ita potest facere fenestram, per quam excipiat lumen a vicini etiam area, hoc *2 notat Bald. & Doctores in l. alius, C. de seru. & aqua*. ¶ Et ¶ quamuis murus sit antiquus, cæcus ab omni tempore, tamen non id eo prohibetur dominus, quin, vt in suo, possit in eo fenestram facere, eumque aperire, *Capolla, qui de hac fenestrarum materia tractat, lib. 1. de seruit. rustic. c. 62*. Sicuti nihil prohibet, quin in mea area ædificem, quamuis nūquam antea ibi ædificatum fuerit, *glo. in l. qui luminibus, in verbo statum, in fine, de seruit. urban. pradio*. Si tamen imposita sit seruitus, ne liceat aperire murum proprium lex seruanda est, *Paul. Castr. in l. quoties, de seruit. per l. vend. 11 or. comun. pradio*. nec aperire potest: sicuti nec in vicini æmulationem faciens fenestram, vel in vicini contentum, vtrique omnia secreta timetur & nouerit, vel si vt cōtra honestatem velit oculos in monasterium monialium iniicere, ei concedendum est, *Cynus, Paul. Castr. in l. alius, de seruit. facit. l. opus, de operibus publ. quia malitiis hominum non est indulgendum, l. in fundo, de rei vind. P.* In quo & qualitas personarum facientium consideranda & pariter odium, vel amicitia vicinorum. Alioquin iure communi quilibet præsumitur bonus, *l. merito. pro socio. P. l. in. de præscriptio*. & non facere nocendi animo, sed ratione suae utilitatis, vt non interfit valde, num noceat sibi consulens, *l. fluminum. §. in. de damn. infect.*

¶ Ex consuetudine Patiforum ¶ dominus parietis quamuis solus, non potest lumina vel fenestras habere in vicini domum, nisi nouem pedes distent a terra, seu a prima contignatione: in aliis autem, iuxta superius tabularum, ad altitudinem ad minus septem pedum: & in his permittis, adhuc debent adici ferrei cancelli, clathrati, & vitreae quiescentes fenestrae, specularia videlicet affixa & quæ non aperiuntur, *a le stile du Chastelet de Paris, touchant la massonerie, art. 3. 11. & 12*. Hibernis obiecta notis, specularia puros admittunt soles, & sine luce diem, vt ait Martialis *lib. 8. meminit & de his l. quæ situm, l. 2. §. specularia, de sum. instru. P.*

¶ Tholosana ¶ quoque consuetudo non scripta est, vt vicinus in aream vicini vel hortum possit habere fenestram in pariete scilicet suo, distantem tamen ab inferiori contignatione per decem pedes sine iure tamen seruitutis, *Iuan. de Casa veteri, in commenta. ad consuetud. Tholosan. de adific. & bastimentis, in gloss. si. quia & vicinus potest iuxta in suo ædificare, & ita tollere lumina impune*. ¶ Nam ¶ ex consuetudine generali regni Francia, non præscribuntur seruitutes tempore, nec possessio earum, quamuis quis vel fenestras, vel stillicidii vñs fuerit spatio triginta vel quadraginta annorum, vel longiori tempore, *Nicol. Boer. in §. de præscriptio. in consuetud. Biturig. Est & consuetudo Turonensium titul. des venes & esgins, articul. 1. Andeganiensis m. tit. des prescriptions, art. 454. 455. costumes du Maine, tit. des prescriptions, art. 461. 463. 464. Blois art. 230. art. de seruitus reeles, & 231. & 233. Orleans, tit. de præscript. art. 190. & 201. & 202. Paris titre de rapoz des iures articl. 80. Chartres, tit. de seruit. & præscript. art. 80. & 81. Clermont tit. des esgins, art. 216. & 218. omittio similes*. Eo modo quoque sancitum est Lutetiae, seruitutes in domos alterius posse tolli, si aliud ius non sit, quam per patientiam qua situm, *en le*

6 *stile du chastelet de Paris touchant la maison art. 14*. ¶ Sed & ¶ in prædictis fenestris permittis, cancellatis, & vitreatis, vel telaceata conclusis, illud obseruatur, ne protendi possint extra murum vel parietem, vel stillicidium, in aream vicini, quæ illi libera remanere debet vsque ad cælum, *l. si. de seru. urban. pradio. P.* quod & de Cancellis, quos vocat *Ialoufus seu treilles* intellige, quæ specularia a quibusdam dicuntur, *vide de his Capollam, lib. 1. de seruit. urban. pradio, c. 63*. Quod ¶ si murus vel paries sit communis, placuit ne is aperiri possit inuito socio, nec ibi fenestram fieri, *Angelus in l. quidam Iherus, de seruit. urban. pradio. Idem An-*

ge. in l. inter quos, 4. colum. versic. ex his infertur, de damn. infect. Castr. in l. quoties, de seruit. & in l. parietem, de seruit. urbano, qui tamen permittit, si non noceat vicino, sed semper noceat & alterat parietem, vnde reuocatur eius sententia a Capolla, lib. 1. de seruit. c. 62. num. 8. nam fenestra fieri non potest, quin alteretur vel laedatur paries. Capolla tamen in hoc dubitat, potissimum si vnus ex sociis extulerit parietem communem, item si paries possit pati apertionem sine damno, & ita plerisque in locis fenestras permitti tradit: verum tamen leges municipales esse consulendas & consuetudines, *Capolla, ubi supra, num. 4*. Vt Lutetiae prohibitum est in pariete partiario seu communi, fenestram vel prospectum habere sine consensu dominorum seu sociorum parietis. Atque ideo statutum muro illo caduco, qui egeat refectione, modos & mensuras fenestram inibi existentium, ab expertis iuratis ciuitatis inspicere debere, vt non reficiatur præter modulum aut mensuram antiquam, *a le stile du chastelet touchant la massonerie, art. 3. 11. 12*. Postea tamen aperiri murum communem etiam vsque ad proximi domum pro tignorum trabationis immiffionem dummodo postea foramina legitime obturentur, *eod. in stylo, circap. incip.* ¶ Sic ¶ consuetudine Turonensi tantum, in consuetud. Turonens. titul. des venes & esgins, articul. 2. vt qui latrinas, foraminave in suo pariete iuxta vicini parietem facere voluerit, teneatur inter murum proximi & suum, murum alium construere duorum pedum & semis calce & sabulo. Idipsum constitutum consuetudine Andeganesium, *tit. de præscript. Arrefto. 452. & Aureliacensium, Aureliacens. tit. de præscript. art. 192.*

De Seruitute urbana Protecti & Proiecti, Cap. 12.

1 *Seruitus proiciendi & proiecti urbana.*

2 *Proiecta seu proiecta quid.*

3 *Inter proiectum, & commissum differentia.*

4 *Suggrundia quid.*

5 *Meniana quid.*

6 *Podium quid.*

7 *Meniana, & suggrundia, vel proiecta, quando in aream vicini liceat habere.*

¶ **S**exto ordine tractanda ¶ est seruitus proiciendi. protegen-
diue, quam inter seruitutes urbanas connumerat Caius Iurif-
consultus, *in leg. 1. de seru. urban.* ¶ Proiecta ¶ sine proiecta, sunt
prominentia, & veluti supercilia parietum: suggrundia: ad ar-
cenda stillicidia inuentur, quæ vulgari sermone, *larmiers*, dici-
mus. Sic nos docet *Vitruuius lib. 2. archit. cap. 8. de ædificandis*
parietibus loquens: *summis parietibus structura testacea subiciatur, altitudine circiter sesquipedali, habeatque procliuos coronarum: ita vtrique poterunt quæ in his solent fieri vitia. Cum enim interlo regula fuerint si adde aut a ventu detecta, quæ pefit ex imbris aqua perire, luere, nõ poterit lorica testacea laedi laterem, sed proiectura coronarum reuocet extra perpendicularum stilias, & earum seruanerit integras lateritiorum, arietum structuras. Accedit Palladius lib. 1. de Agric. c. 11. quod si lateritios parietes in pratorio facere voluerit, inquit, illud seruare debueris, vt perfectis parietibus in summate, quæ trabibus subiacent, structura testacea cum coronis prominentibus sit sesquipedali altitudine, vt si corrupta regule aut imbrices fuerint parietes non possint penetrare per pluuiam.*

¶ **L**abeo, ¶ *l. malem nauis, 242. §. 1. de verbo um significat. l. 3. quemadmodum 39. §. si proiectum. ad l. Aquil. in P. inter proiectum & dimissum hoc interesse ait, quod proiectum esset quod ita protenderetur, vt nusquam requiesceret, qualia meniana & suggrundia essent: immissum vero quod ita fieret, vt aliquo loco requiesceret veluti tigna, trabes quæ immitterentur. Atque eo loci inter proiecta, meniana, & suggrundia ponit differentiam. ¶ Suggrundia, ¶ sunt recti partes prominentiores, ex quibus imbrices aquam & stillicidium in impluuium remittunt. Varro vocat suggrundas. Græci γῆρα & ὑπογῆρα. ¶ Meniana ¶ ædificia ¶ quædam dicta, vt putatur a Menio inuentore, qui primus excogitauit hoc structuræ genus, vt tigna extra columnam proiectis tabulisque superpositis pluribus in vna columna spectatoribus locus fieret. Is enim Menius cum domum, quam habuerat ad forum spectantem, vendidisset excepta columna, tigna ibi proiecit, vnde ipse & posteri spectarent gladiatores, vt auctores *Ascon. Pedianus, Sextus Pompeius, & Porphyrio*. Ita *Vitruuius* in spectaculis meniana superioribus coactionibus (id est tabulis ab axibus) collocari debere tradit, *Vitruuius lib. 5. de archit. c. 10.* ¶ Dicit ¶ & Podium, idem ¶ meniana ¶ *Vitruuius in c. 7. lib. 5. vterque*
namque*

namque est locus porrectus instar pulpi, mutulise marmore
7 vel ligno suppositis. ¶ Meniana ¶ itaque & suggrundia & proie-
cta vnam habebunt tractationem. Porro lex est posita, ne me-
niana iuxta vel contra aream vel domum vicini priuati habere
liceat, nisi intersint pedes decem, solis & aeris liberi nobis: si au-
tem obiciantur aedificia publicis, pedes quindecim, aliter vero
decidantur. *l. Meniana, de aedific. priu.* Scilicet si sint siue iure ser-
uitutis. Nam iure seruitutis licet, & vidente & patiente domi-
no. *glo. in d. l. Meniana, in verbo detruuntur.* Paulus quoque de
proiecto disputans ait, si quis proiectum supra vicini priuati solum non
iure habere dicatur, tolli interdicto posse per eum, cuius est solum.
Et si iure habeatur, posse prohiberi per dominum domus,
ne inhibeatur proiectu a domino soli. *l. 3. §. item videmus, in 2.*
§. Labeo, uti possid. lib. 43. P. tit. 16. l. quemasmodum 39. §. 1. ad l.
Aquil. in P. Et si menianum priuatum sit in publicum solum
reiciens, & velum extra posuerit, quod vicini luminibus officiat,
vile interdictionem competit, ne quid in publicum immittat,
qua ex re luminibus officiat alterius. *leg. 2. cum quidam, ne*
quid in loc. pub. lib. 43. P. tit. 8. Sic Ludouicus 11. Rex Gall. Lug-
dunimandaui deiciat proiecta domorum in vias publicas anno
domini 1499. *Guiliel. Paradinus, lib. 3. Historia Lugdunens. ca. 10.*
Subinde anno Domini 1560. si idipsum fieri per vniuersas ciuitates
Galliae, in comitis Aureliacensibus statutum est, *in constitutio.*
Aureliacens. anni 1560. artic. 96. Et lege Romana inhiatum
quoque, ne supra vias pontes ad coniungendas domos faceret
licet, vel aliud, quo deterior via fiat, vt specus. *l. 2. §. tractatum,*
§. tot. tit. ne quid in loc. publ. in P. facit. l. fin. de summi. P.

De Seruitute vrbana, Proiciendi Aquam, vel Quisquilias. Cap. 13.

- 1 *Aquam non licet proicere ex superiori loco, vel Quisquilias sine iure seruitutis: aliter ius prohibendi est.*
- 2 *Qui habet seruitutem proiciendi aquam in inferiora, non potest fecunda, vel urinam, vel alia in iniuriam inferiorum proicere.*
- 3 *Fumum in suo facere licet lauareque, aquam sumere: dum non fiat in iniuriam alterius.*
- 4 *Fumum quando licet ex inferioribus sine seruitute in superiora immittere.*
- 5 *Interdictum vile uti possidetis, pro conseruando iure sumi faciendi.*
- 6 *Ob quas causas quis prohiberi potest, ne fumum etiam in suo faciat.*

Hic affinis tractatio ¶ seruitutis proiciendi, in *leg. 1. §. fin. de seruit. vrbana.* videlicet aquam vel quisquilias. in aream vel hortum vicini: nam non omnis qui habet lumen immissum vel lumina in res vicini, hanc seruitutem proiciendi vel prospiciendi habet: sed luminis tantum. Itaque ex superiori loco in inferiorem non licebit citra ius seruitutis, aquam vel quid aliud immittere: aliter agitur ita ius non esse negatoria. *P. in l. §. scuti. 8. §. Arist. §. serui. vmd. P. l. §. fin. l. 13. cod. l. quidam Iberus, 12. de seruit. vrb. praed.*

¶ Sed ¶ si ius seruitutis sit, licet, *dicit §. Arist.* dummodo iniuriam facienda causa non proiciatur, quia tunc iniuriarum nomine agi potest, *leg. penultim. de iniuriis in P.* Et dum non proiciantur urina fetida, vel stercore, aliae similia, quae in hac seruitute non censentur concessa, sed excepta. *Capol. in l. de seruit. vrbana. in cap. 31. num. 5. per text. & glo. in l. fin. §. pen. quod vi aut clam, & per text. & glo. in l. 2. §. idem aut, si in odore, ne quid in loc. pub. fac.*
l. 1. §. 2. de cloac. ¶ In suo ¶ tamen sine proiectione quis potest libere sedere, lauare, & fumum facere solito modo, & dum non faciat animo iniuriandi, neque ob aquam modicam cadentem in alieno reprehendi potest, vel prohiberi ne in suo lauet, *dicit leg. §. scuti. §. fin.* ¶ De fumo ¶ etiam eadem dicenda sunt ascendente & immisso ex inferioribus partibus in superiora, vt non liceat citra ius seruitutis, *dicit leg. §. scuti, in §. Arist. & §. fin. si serui vmd. alioquin agatur actione, ita ius non esse, vel iniuriarum, si animo iniuriandi fiat, l. penult. de iniur. P.* Quod si quis vult immittere iure suo, nec faciat animo iniuriandi, quod in dubio non praesumitur, *leg. fluminum, §. fin. de damn. inf. P.* distinguendum, an faciat ignem solitum quem exigit vltus sui & familiae, & ita fumum non grauem faciat, vt non possit prohiberi, *dicit leg. §. scuti, §. fin.* Etenim hoc natura praedii esse videtur, & ignis. Nam ignis vix sine fumo vnoquam carbonum etiam quamuis sit. Ignis autem & fumi natura sursum tendere, vt aquae deorsum ad iuum centrum: & proinde eadem ratio, ac in aqua erit

aduersus cuius damnum prospicitur vicino toties, quoties manufacto opere agro aqua nocitura est: sed cum quis manu fecerit, quo aliter fluere: quam natura soleret: si forte immitrendo eam aut maiorem vicinam, aut vehementiorem, aut si comprimendo redundare fecerit: quod si natura aqua nocet, ea actione non continetur, *P. in leg. 1. §. hac autem actio, de aqua plu. arcend. l. b. 39. P. tit. 3.* Et quando lex agris dicta non est, naturam loci seruandam esse placuit, & semper inferiorem locum superiori seruire debere, atque naturaliter hoc incommodum inferiorem a superiore pati, & ibi quasi quandam seruitutem esse, *dicit leg. 1. §. denique, de aqua plu. arc.* Superior autem is dici potest ager, seu portus aedificium superius, vbi fumus sit respectu ignis, qui primum ab eo oritur & inferius aedificium per quod transit. Nam quem admodum aqua, quae in inferiora tendit, dicitur respectu centri immitti: sic & fumus ab inferiore ad centrum pergens, dicitur quoque immitti, *dicit leg. §. scuti, §. Arist.*
¶ Et ¶ si quis velit ita vtentem iure suo, in suo prohibere, datur ei interdictionem uti possidetis, *d. l. §. scuti, §. sed & interdictionum, l. §. ne 14. de iniur. in P. l. §. duo, §. hoc interdictionum, uti possid.* Scilicet vtile, veluti pro quasi possessione, quae in seruitutibus consideratur, *l. penult. de seruit. in P.* ¶ At si ¶ praeter consuetudinem morem vel in quantitate, vel in qualitate ignem solitum augeat, vnde sit vel fumus grauior vel copiosior: puta si res fetidas, veluti centones coriorum, ossa stipulam madidam, vel faenum comburat, vel vice medioctis ignis, puta carbonum, quod tantum poterat facere, ligna vtrahat potissimum viridia & fumantia: vel si antea domus dominus igni communi vtens, locauerit ei, qui castra tabernam exercet, & fumo caseos vel alia siccet, prohibitio fieri potest, si seruitus non sit imposita fumum immittendi, *dicit leg. §. scuti, §. dicit igitur Arist.* Quare & puto nec pro fumo agi posse cum eo, cuius est focum habendi, neque pro damno, quod inde euenerit ex incendio, nisi antea prospectum fuerit damni infecti cautione, *l. §. seruis seruum 27. §. si furnum, ad leg. Aquil. contra,* si praeter morem ignem fecerit, vel negligenter custodierit, *dicit leg. §. seruis seruum, §. si fornacarius, vel consulto, vbi non solet fieri, focum fecerit.* Sicque intelligo responsum Vlpiani, quo si quis fumo facto apes alienas fugauerit, vel necauerit, in factum actione tenetur, *P. in l. si quis fumo 90. L. Aquil.*

De Seruitutibus rusticorum praediorum, Semitae, Itineris, Viae, & Actus.

Cap. 14.

- 1 *Transire per praedium alienum ius non est, fas est si. Iniuriarum actio contra volentem ingredi fundum alienum, inuito domino, competit.*
- 2 *Quibus causis licet aliena praedia inconsultis dominis ingredi.*
- 3 *Via publica in vrbibus destructa, per vicina praedia vrbis licet.*
- 4 *Vicini coguntur viam vendere ei, qui habet inter illos praedium medium.*
- 5 *Seruitutes praediales rusticae quae: Iter, actus, viae quid, & semita.*
- 6 *Latitudo actus, viae, & itineris quanta esse debeat.*
- 7 *Seruitutibus actus, viae, & itineris concessis, omnia in praedio agere licet, sine quibus quis vti nequit.*
- 8 *Dominus praedii seruientis in seruitute rustica, non tenetur rescindere praedium pro vsu seruitutis: contra, in seruitute vrbana. Rescissionis nomine in seruitute qua non liceant, & de actionibus pro iure hoc confirmando, &c.*
- 9 *Confessoria quomodo & quando domino praedii dominantis competit. Interdictum prohibitorium de itinere quando datur.*
- 10 *Exceptiones quae dantur vocato in ius, ex interdictione de itinere.*
- 11 *In interdictione de itinere, sit estimatio eius quod interest prohibitionem non fieri, vni que cautio de non prohibendo.*
- 12 *Inter Actum & viam differentia.*

¶ Vre communi ¶ diuisione probata rerum, per fundum alterius transire ius non est, *l. per agrum 11. de seruit. C. et si fas sit, ca. 1. pri. d. fin.* Et ideo dominus potest prohibere ingressum fundi cuiilibet. *l. 3. §. 1. de acq. rer. dom. §. plane, apud Iustin. de rer. diuis. l. dimissus, de seruit. rust. praedio.* Et si eo inuito velit ingredi, tanquam prohibitus re sua vti, potest actione iniuriarum experiri, *l. iniuriarum actio, 13. §. si quis, de iniur. in P.* fas tamen est, id est, si non prohibeat dominus potissimum, aequum est: maxime si innoxius est transitus, & iam facta via vel semita fructibus collectis, nam per eum ire desiderat, etsi dominus semitam non in-